

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Galaten 6, 1 - 5
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 19 : 1 en 3**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Gezang 11 : 1 - 3**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Galaten 5 : 13 - 26**
8. **Zingen : Psalm 119 : 60 en 62**
9. **Tekst : Galaten 6 : 1 - 5**
10. **Zingen : Lied 481 : 1, 3 en 4**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 16 : 1 en 4**
13. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Al voordat ik predikant was, was ik zoek naar de weg om elkaar als mensen vast te houden. Sinds ik predikant ben is het verlangen om een oplossing voor dit vraagstuk te vinden alleen maar gegroeid en heeft het zich meer toegespitst op de kerk. Ik denk dat velen van u met mij op zoek zijn naar het antwoord op de vraag hoe we als broeders en zusters samen op weg kunnen blijven. Dit vraagstuk houdt niet alleen de gemeederen in de gemeente van Hoogvliet bezig, maar dat zal ongetwijfeld op Pernis ook zo zijn. **[Elkaar vasthouden]** Maar dit vraagstuk is in bijna iedere gemeente actueel. De oorzaken zijn niet in ieders gemeente gelijk, maar de emoties zullen vergelijkbaar zijn. Het probleem doet zich trouwens niet alleen in de plaatselijke kerken voor, maar ook in het kerkverband als geheel. Over en weer kunnen broeders en zusters vervreemding voelen als ze bij elkaar de erediensten bezoeken. Broeders en zusters vragen zich af waar ze nu terecht gekomen zijn. Ze kunnen maar met moeite meemaken wat in die gemeente gebeurt. Ze voelen zich teruggeworpen in de tijd of ze hebben het gevoel met dingen geconfronteerd te worden die voor hun beleving niet in een eredienst thuis horen. Nu zal de tekst van vanmorgen ons niet een pasklare oplossing bieden voor deze problemen. Daar is de problematiek veel te complex voor. Het uit elkaar groeien van broeders en zusters heeft allerlei oorzaken en daar kan dus ook niet één oplossing voor zijn.

Waar kan de tekst van vanmorgen ons dan wel bij helpen? De tekst kan ons helpen bij het bewaren van de goede houding tegenover elkaar. Want het grootste probleem is vaak niet dat we met elkaar van mening verschillen. Dat gebeurt zo vaak in dit leven. Maar die verschillen van mening leiden er uiteindelijk vaak toe dat broeders en zusters elkaar beschadigen. Dus dat het feitelijk niet meer gaat over het verschil van mening, maar over de gevoelens die ze vanwege het verschil van mening over elkaar hebben.

Nu zou iemand terecht kunnen opmerken dat het in onze tekst helemaal niet over een verschil van mening gaat tussen broeders en zusters. Het gaat hier over de situatie waarin een gemeentelid een misstap heeft begaan. Iemand is de fout in gegaan. **[Hoe gaan we om?]** En dan gaat het niet om een broeder of zuster die in zonden leeft en zich niet van zijn zonden wil bekeren. Zo iemand moet vermaand worden en als zo iemand zich weigert te bekeert zal hij of zij uit het midden van de gemeente moeten worden weggedaan. Maar het gaat hier om iemand die een misstap heeft begaan. Iemand is in zonde

gevallen en heeft daar berouw over. Hij is achter het stuur gekropen terwijl hij teveel gedronken had. Hij is met iemand op de vuist gegaan. Ik noem zo maar een paar voorbeelden.

Volgens de woorden die Paulus in dit gedeelte gebruikt zou je kunnen zeggen dat zo iemand uit het gelid is geraakt. Dat is een militaire uitdrukking. Soldaten lopen als ze marcheren in het gelid. Ze lopen in keurige rijen en met elkaar in de pas. In hoofdstuk 5 vers 25 geeft Paulus dit aan. In onze Bijbel is dat wat vlak vertaald. Daar staat: 'laten we de richting volgen die de Geest ons wijst.' Prof. Van Bruggen stelt hier de vertaling voor: 'Laten we ook door die Geest één gelid vormen.' Dat is de vertaling die goed recht doet aan de woordkeuze in het Grieks. Een **[gelid]** is zoals op dit plaatje, jongens en meisjes. En als dan één soldaat de andere kant uit gaat lopen of in een ander ritme gaat lopen, dan is het hele peloton uit zijn verband.

Het punt dat Paulus onder de aandacht wil brengen is hoe wij op iemand reageren die door de zonde is overvallen en daardoor uit het gelid loopt. Hoe reageren we als we horen dat een broeder of zuster een zonde heeft begaan? Daar zijn verschillende reacties op mogelijk. We kunnen daar stiekem plezier over hebben. 'Ha, nu is die vrome broeder zelf eens lekker onderuit gegaan.' We kunnen denken: 'Zoiets ergs heb ik gelukkig nooit gedaan.' **[Vreugde over misstap]** Op zich misschien een menselijke reactie. Maar wel een zondige reactie. Een slechte reactie. En waarom? Om verschillende redenen.

Allereerst getuigt deze reactie van hoogmoed. Hij getuigt ervan dat we er blijkbaar behoefte aan hebben om onszelf met anderen te vergelijken, zodat we ons beter kunnen voelen dan de ander. Dat getuigt niet van een geestelijke manier van denken. **[Hoogmoed]** En op een dergelijk gedrag zijn de woorden van de Heer Jezus uit Mattheüs 7 vers 1 en verder van toepassing. 'Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt... Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder of zuster, terwijl je de balk in je eigen oog niet opmerkt?'

Verder getuigt een dergelijke reactie van gebrek aan zondebesef. Professor Trimp uit Kampen hield ons altijd voor: 'Verbaas je niet over de zonde in de kerk, verbaas je over Gods genade voor zijn kerk.' De belijdenis over onze zonden heeft een belangrijke plaats in ons geloofsleven en in de eredienst. En toch kunnen we dan verbaasd doen als we in de kerk met zonden geconfronteerd worden. **[Gebrekking zondebesef]** Dan kun je gemeenteleden horen vragen hoe dit nu kan. Of ze zeggen: 'Dat verwacht je toch niet in

de kerk!' En dan zou de terechte reactie op die uitspraak moeten zijn: 'Hoezo niet? We belijden toch dat we allemaal zondige mensen zijn.' Dus ik denk dat we op dit punt vaak niet helemaal eerlijk en consequent zijn. We zijn hier allemaal zondaars, dus je kunt ook alle zonden verwachten in de kerk.

Verder getuigt een dergelijke reactie van gebrek aan besef van eigen zondigheid. Want wie garandeert dat jij op een dag geen misstap zult begaan en dat jij het bent die uit het gelid is? Paulus heeft in vers 3 en 4 een aantal waardevolle waarschuwingen voor dergelijke mensen. Allereerst moeten deze broeders en zusters beseffen dat ze zichzelf bedriegen. Je kunt wel denken dat jou zoiets nooit zou gebeuren. **[Weinig zelfkennis]** Dat je nooit een zware zonde zou doen. Maar onze weerstand om tegen de zonden te vechten kan gemakkelijk verzwakken onder allerlei omstandigheden. Onder verdriet. Onder eenzaamheid. Onder spanningen. Je kunt vandaag staan, maar morgen kun je gigantisch op je gezicht gaan. En wie dat niet beseft, kent zijn zwakheid niet en heeft ook onvoldoende besef van de kracht van de zonde in zijn eigen vlees en van de kracht van de duivel. Iedereen van ons kan een misstap begaan. Wie dat niet beseft, houdt zichzelf voor de gek. Aldus Paulus in vers 3

In plaats daarvan doet ieder mens er goed aan om zijn eigen daden te toetsen. Laten we daar onze aandacht maar op richten, in plaats van op de misstappen van onze broeders en zusters. Daar hebben we vaak onze handen al vol aan. Want ons sluwe hart heeft de neiging om de zonden van anderen uit te vergroten en weg te kijken bij de eigen zonden. Zeker als dat zonden zijn die van tijd tot tijd terugkeren in ons leven. Zonden waar we eigenlijk wat aan gewend zijn geraakt. We zijn vaak geneigd om die te bagatelliseren. Dan troosten we ons met de belijdenis dat we allemaal zondige mensen zijn. Dus wij ook. Maar als het dan gaat over de zonden van een ander die op een ander terrein zwak is, dan verheffen we onszelf boven die broeder of zuster. Natuurlijk is het zo dat we op bepaalde terreinen van het leven minder tot zonde geneigd zijn dan op andere. Ieder mens heeft ook in deze dingen zijn sterke en zwakke kanten. Maar dat mag nooit reden zijn om ons daarop voor te laten staan, schrijft Paulus. Natuurlijk mag je daar dankbaar voor zijn, maar laat dat dan iets tussen God en jou zijn. Iets voor je dankbaarheid tegenover de Here.

Tenslotte getuigt een reactie waarin we ons beter voelen dan degene die een misstap heeft begaan van een zwak ontwikkeld gevoel voor de gemeenschap van de heiligen.

[Gebrek gemeenschap] Als een soldaat uit een peloton niet in de pas loopt of zelfs valt, dan ziet het hele peloton er knullig uit. En daar kun je globaal op twee manieren op reageren. Je kunt afstand nemen van de ander en hem of haar verwijten dat hij de hele kerk er zo slecht uit laat zien. Maar dat is dus niet de weg die de Heer Jezus ons wijst. De Heer Jezus zegt dat we die broeder of zuster zachtmoedig weer op het rechte pad moeten brengen. Het woord dat vertaald is met 'zachtmoedig' is hetzelfde woord als we tegenkomen in de derde zaligspreking uit de bergrede. Waar de Heer Jezus de zachtmoedige mensen feliciteert, omdat deze mensen de aarde zullen beërven. Volgens een Nederlands gezegde hebben brutale mensen de halve wereld. Maar Jezus Christus zegt dat het tegenovergestelde. Namelijk niet dat de brutale mensen die met hun ellebogen werken en voordringen de baas zijn, maar de zachtmoedige mensen zullen straks de baas zijn over de aarde.

Maar die zachtmoedigheid moet dan wel diepere wortels hebben dan een zachtaardig karakter. Die zachtmoedigheid moet wortelen in de kennis van eigen zondigheid. Zondigheid waardoor we het verdienen dat God ons voor altijd veroordeelt en de deur voor onze neus dichtgooit en nooit meer open doet. En die zachtmoedigheid moet daarnaast ook wortels hebben in de onvoorstelbare genade van God dat Hij met ons verder wil en daarvoor zijn eigen Kind heeft overgegeven aan onvoorstelbaar lijden en aan een verschrikkelijk dood. Deze zachtmoedigheid is dus geworteld in de heerlijke genade waaruit we mogen leven. **[Christelijke zachtmoedigheid]** En hoe dieper dat besef van te mogen leven uit genade in ons hart is neergedaald, hoe zachtmoediger we zijn. Want dan zijn we niet uit op de ondergang van die naaste, maar dan zoeken we ook zijn of haar redding. Dan zijn we er niet op uit om de ander te veroordelen, maar dan willen we dat hij of zij weer zo snel mogelijk weer in het gelid komt en weer meegaat met het peloton en alles weer is zoals het moet zijn. Want dan gaat ons hart uit naar het herstel van de positie van de broeder of zuster en naar het herstel van de gemeenschap der heiligen.

Wie werkelijk zachtmoedig is, zet zichzelf niet op de eerste plaats. Die is erop uit dat hersteld wordt wat beschadigd is of kapot is gegaan. Want daar is God zelf al sinds de zondeval op uit. Op het herstel van het leven en het herstel van de gemeenschap. En als dus de Heilige Geest in ons woont, zoals Paulus daar in vers 1 over schrijft, dan zoeken we dus met God het herstel van het leven van de zondaar en het herstel van de gemeenschap. Dat is niet altijd eenvoudig. Dat kan een last zijn. Maar daarom schrijft Paulus in

vers 2 ook dat we elkaars lasten moeten dragen. Net als dat in het leger soms nodig is. **[Elkaars lasten dragen]** Als je kameraad zijn enkel verstuikt heeft of ontzettend moe is, dat nemen kameraden een deel van zijn bepakking over. Zij dragen zijn last. Dat betekent natuurlijk een verzwaring van hun eigen last, maar dat doen ze met liefde omdat het veel erger zou zijn om die ander achter te laten en te verliezen. Dat is de wet van Christus, zo laat Paulus erop volgen. En zo is het. Want is dat niet wat de Here Jezus heeft gedaan en nog altijd voor ons doet: Hij draagt onze lasten. Enorme lasten die wij hebben gemaakt. De lasten die wij van elkaar te dragen hebben, zijn in vergelijking daarmee maar klein. Maar we moeten wel bereid zijn ze te dragen. Want hoe zouden we een blijvende plek in de gemeente van Jezus Christus ontvangen op grond van het feit dat Jezus Christus onze lasten draagt en niet bereid zijn om de lasten van elkaar te dragen?

Nu zou iemand kunnen zeggen: "Maar wat maakt het nu uit hoe we iemand tegemoet treden? Waarom moet dat perse op een zachtmoedige manier? Iemand moet gewoon opstaan, zijn probleem oplossen en weer meelopen." Maar we voelen allemaal wel aan, dat dat heel wat uitmaakt. Wie opgroeit in een gezin waar hij continu het gevoel heeft dat hij geen fouten mag maken en bang is om neergesabeld gaat al gauw krampachtig leven. Die ontwikkelt waarschijnlijk faalangst. Want ja, hij mag niets fout dan, want anders verspeelt hij de goedkeuring van vader en moeder. Verder zal hij of zij stiekem gedrag gaan vertonen. Want niemand ontkomt eraan fouten te maken. En die ga je daarom verdoezelen en geheim houden. Hij zal ook niet het gevoel hebben dat hij in een veilige omgeving opgroeit. Liefde is altijd verbonden aan de voorwaarde dat je het gewenste gedrag vertoont. Terwijl in een gezin waar aanvaard wordt dat kinderen fouten maken, kinderen zich veilig voelen. Natuurlijk is het wel nodig dat wat fout is 'fout' genoemd wordt. Maar waar de fouten worden opgebiecht en gewerkt wordt aan beterschap, daar is een eerlijke vermaning en liefdevolle aansporing om het anders te doen voldoende.

Tijdens een van laatste gemeentevergaderingen kwam onder andere naar voren dat broeders en zusters zich lang niet altijd veilig voelen in de gemeente. Je veilig voelen in de gemeente heeft onder andere te maken met de manier waarop broeders en zusters omgaan met elkaars misstappen en elkaars fouten. Als we allemaal rondlopen met het gevoel dat je hier geen fouten mag maken, omdat allerlei broeders en zusters je dan ver-

oordelen, dan zullen we afstand tot elkaar inbouwen en zeker niet over onze twijfels en fouten vertellen. **[Veiligheid]** In Jacobus 5:16 worden broeders en zusters opgeroepen om elkaar hun zonden te belijden. Ik denk dat ik niet te veel zeg als ik zeg dat daar over het algemeen niet veel van terecht komt in onze kerken. En heeft dat niet hier mee te maken? Dat we bang zijn dat we niet opgevangen worden door degene aan wie we onze zonde belijden, maar juist door die ander veroordeeld zullen worden. Terwijl we in een dergelijke situatie elkaar liefde zouden moeten bewijzen door voor elkaar te bidden. Voor elkaar bidden dat is elkaar in gebed voor de troon van God brengen. Dat is in een dergelijke situatie voor elkaar om vergeving vragen.

Dat is de weg die de Here ons wijst. De weg van de zachtmoedigheid. De weg waarop we elkaar de dienst bewijzen wat zonde is ook zonde te noemen, maar waarop we aan de andere kant elkaar niet veroordelen en afwijzen. Maar juist elkaars lasten dragen, elkaar opbeuren en voor elkaar bidden. Dat is de last die Christus ons te dragen geeft. Een last die we allemaal moeten dragen.

Amen